

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แบบ ว-1ด

(ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2554)

แบบเสนอโครงการวิจัย (research project)

ประกอบการเสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 25560 ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากันเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

(ภาษาอังกฤษ) .Guidelines for conservations Peranakan culture to development of Potential attraction in Trang and Phuket Province.

ส่วน ก* : ลักษณะโครงการวิจัย

- โครงการวิจัยใหม่
 โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา.....ปี ปัจจุบันเป็นปีที่..... รหัสโครงการวิจัย.....

I. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

ยุทธศาสตร์: ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์: การอนุรักษ์ พื้นที่ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

II. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559)

การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์การวิจัย: พัฒนาศักยภาพระดับคุณภาพบริการในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว

แผนงานวิจัย: การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และรูปแบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมาภิบาล

* รอรายละเอียดจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (ช่วงประมาณเดือนสิงหาคม)

**III. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบาย
และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559)**
ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ

IV. ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายรัฐบาล

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล: เร่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ
นโยบายบริหารราชการ: นโยบายเศรษฐกิจ

ส่วน ข : องค์ประกอบในการจัดทำโครงการวิจัย

1. ผู้รับผิดชอบ [คณะผู้วิจัย บทบาทของนักวิจัยแต่ละคนในการทำวิจัย และสัดส่วนที่ทำการวิจัย
และหน่วยงานประกอบด้วย หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน]

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางฟ้าพีไล ทวีสินโสภา

Mrs. Fapilai Thaweesinsopha

หน่วยงานที่สังกัด : วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครุวิชัย

วิทยาเขตตรัง

สัดส่วนงานวิจัย: 80 % ของงานทั้งหมด

ผู้ร่วมวิจัย:

นายกิตติศักดิ์ ทวีสินโสภา

หน่วยงานที่สังกัด :

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครุวิชัย

วิทยาเขตตรัง

สัดส่วนงานวิจัย:

20 % ของงานทั้งหมด

2. ประเภทการวิจัย

การวิจัยประยุกต์

3. สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย

สาขาวิชานมวิทยา กลุ่มสังคมศาสตร์

4. คำสำคัญ (keywords) ของโครงการวิจัย

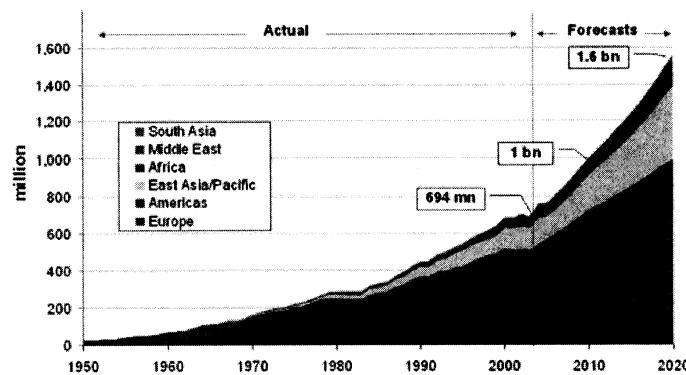
การอนุรักษ์ (Conservation)

วัฒนธรรมเปอรานากัน (Peranakan Culture)

ศักยภาพการท่องเที่ยว (Potential attraction)

5. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านประวัติศาสตร์ ด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บริเวณชายฝั่งอันดามัน ซึ่งประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากmany ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ทางด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : UNWTO) อ้างถึงใน World Tourism Organization : (UNWTO) ได้พยากรณ์ว่าเมื่อถึงปี พ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 1,600 ล้านคน ภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก และกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 1 ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวใน พ.ศ.2563

ที่มา : องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO)

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 ได้กล่าวถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึงปีละ 9 ล้านคน รวมถึงรายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัวในอัตรา้อยู่ละ 11.90 จึงทำให้ตลาดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องพัฒนาควบคู่กันไปพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและจากการที่ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) ใน การจัดทำแผนดังกล่าวในไทยถูกจัดเป็น Lead Country ในด้านการท่องเที่ยว เป็นผลให้ประเทศไทย จะต้องเตรียมความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำบุญธรรมศาสตร์การปฏิรูปการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 เพื่อปรับบุญธรรมศาสตร์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง โดยเน้นสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการเร่งด่วน การปรับเปลี่ยนวิธีคิด การวางแผนฐานจัดระบบวิธีการทำงานใหม่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม กำหนดเป้าหมายทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดทิศทางการตลาดนำการพัฒนา การขับเคลื่อนสู่แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ (Quality Destination) ด้วยการบูรณาการอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ให้สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และเชื่อมต่อกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) และยังมีการรณรงค์ให้คนไทยเที่ยวไทย การท่องเที่ยววิถีไทย ซึ่งคาดว่าเมื่อมีการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาชนอาเซียน ทุกประเทศต่างก็ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวตามวิถีของประเทศตนเอง ซึ่งประเทศไทยจะมีคุ้มแข็งด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นการมุ่งเน้นการท่องเที่ยวลงไปสู่ชุมชนจึงจำเป็นจะต้องศึกษาถึงความเข้มแข็งของมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่นั้นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน

ด้วยประเด็นดังกล่าวทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ เพราะการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ถือเป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวที่สามารถถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยให้ต่างชาติได้เห็น และยังเป็นเสน่ห์ของการท่องเที่ยววิถีไทย ซึ่งอาจกำหนดเป็นได้ทั้งเอกลักษณ์ดั้งเดิมของคนไทยแท้และคนไทยลูกผสม งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษารถทางวัฒนธรรมที่เป็นกลุ่มคนไทยลูกผสมที่เรียกว่า “วัฒนธรรมเปอรานากัน”

เปอรานากัน (มลายู: Peranakan) หรือ บ้าบ่า-ย่าหยา (อังกฤษ: Baba-Nyonya, จีน: 峇峇娘惹, พินอิน: Bābā Niángrě, ยกเกี้ยน: Bā-bā Niáng-liá) คือกลุ่มลูกครึ่งมลายู-จีนที่มีวัฒนธรรมผสมผสาน และสร้างวัฒนธรรมแบบใหม่ขึ้นมาโดยเป็นการนำเอาส่วนดีระหว่างจีน และมลายูมารวมกัน โดยชื่อ "เปอรานากัน" มีความหมายว่า "เกิดที่นี่" พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นิยาม "บ้าบ่า" และ "ย่าหยา" ว่า "เรียกชายที่เป็นลูกครึ่งจีนกับมลายูที่เกิดในมลายูและอินโดนีเซีย ว่า บ้าบ่า, คู่กับ ย่าหยา ซึ่งหมายถึงหญิงลูกครึ่งจีนกับมลายูที่เกิดใน มลายูและอินโดนีเซีย." อย่างไรก็ตามชาวเปอรานากันในประเทศไทย บริเวณจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันโดยเฉพาะภูเก็ตและตรังห์ทั้งเผชิญและหญิง จะถูก

เรียกรวม ๆ ว่า บ้าบ่า หรือบaba ส่วน ย่าทยา เป็นเพียงชื่อของชุดสตรีเท่านั้น (อ้างอิงจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ເປົ້າຮ່າງກັນ> เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2558)

ต่อมาราชบัณฑิตยศตวรรษที่ 24 (ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19) มีชาวจีโนพอยฟเข้าไปตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น ทำให้สายเลือดมลายูของชาวเปอรานากันจางลง จนรุ่นหลังแทบจะเป็นจีนเต็มตัว แต่ก็ไม่ได้ทำให้วัฒนธรรมผสมผสานของชาวเปอรานากันจืดจางลงไป การผสมผสานยังเห็นได้จากการแต่งกายแบบมลายูเข้าด้วยกัน เช่น ชารุง กบaya และชุดย่าทยา มื้ออาหารแบบเฉพาะตัว และภาษาที่ผสมผสานคำทั้งมลายู จีน และอังกฤษไว้ด้วยกัน (ปริวรรต แคลนนิสิต. 2010. หน้า 63)

ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมเปอรานากัน ซึ่งปรากฏให้เห็นในพื้นที่จังหวัดฝั่งอันดามันโดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดตรัง จึงเป็นวัฒนธรรมที่รวมมีการอนุรักษ์ไว้ และส่งเสริมให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวตามวิถีไทยด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและเป็น Lead Country ในด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีศักยภาพในลำดับต่อไป

6. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

6.1 เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมเปอรานากันของพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

6.2 เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากันของจังหวัดตรังและภูเก็ต

6.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดตรังและภูเก็ต

7. ขอบเขตของโครงการวิจัย

7.1 ขอบเขตทางด้านพื้นที่ทำการศึกษาพื้นที่จังหวัด ตรังและภูเก็ต

7.2 ขอบเขตทางด้านเนื้อหาเป็นการศึกษาถึงวัฒนธรรมของเปอรานากันที่ปรากฏในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

7.3 ขอบเขตทางด้านประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน

8. ทฤษฎี สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

การศึกษาการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาวัฒนธรรมเปอรานากัน และรูปแบบที่เหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากัน รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามวิถีไทย ดังภาพที่ 2

ระยะที่ 1

1. ศึกษาเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมเปอรานากันของจังหวัดตรังและภูเก็ต

1.1 สำรวจวัฒนธรรมเปอรานากัน

1.2 กำหนดกลุ่มประชากร

- หน่วยงานท้องถิ่น
- ประชาชนในพื้นที่
- นักท่องเที่ยว

1.3 สรุปผลวัฒนธรรมเปอรานากันที่ปรากฏหลักฐานในจังหวัดตรังและภูเก็ต

ระยะที่ 2

2 วิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากันของจังหวัดตรังและภูเก็ต

2.1 วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากันในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดตรังและภูเก็ต

2.1.1 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์

2.1.2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

2.1.3 ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา

2.1.4 วิเคราะห์ศักยภาพทางการท่องเที่ยว

ระยะที่ 3

3 ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

1.1 จัดประชุมกลุ่มชาวบ้าน

1.2 กำหนดรูปแบบการเผยแพร่วัฒนธรรมเปอรานากัน

1.3 กำหนดแนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

แนวทางที่
เหมาะสมใน
การอนุรักษ์
วัฒนธรรมเปอ
รานากันของ
จังหวัดตรัง^{และภูเก็ต}

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวความคิด

9. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง

การอนุรักษ์

กัญญา ภาคสุวรรณและคณะ. (1) กล่าวไว้ว่า “การอนุรักษ์” หมายถึง การรักษาให้คงเดิม ดังนั้น การอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยจึงหมายถึงการรักษาศิลปกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นแผ่นดินไทยอันเป็น วัฒนธรรมของผู้พันธุ์ให้คงอยู่เป็นมรดกของชนรุ่นหลังต่อไป โดยศึกษาถึงสาเหตุและการเสื่อมสภาพ และ ทางแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ให้ศิลปะไทยดำรงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์แท้ที่จะทำได้

ดร.นิวติ เรืองพาณิช. (2) กล่าวไว้ว่า “การอนุรักษ์” คือ การบำรุงรักษาสิ่งที่ดีงามไว้ เช่น ประเพณี ต่าง ๆ หัตถกรรม และคุณค่าหรือการปฏิบัติตนเพื่อความสัมพันธ์อันดีกับคนและสิ่งแวดล้อม

บรรศนียา กัลยาณมิตร. (3) กล่าวไว้ว่า การอนุรักษ์ หมายความว่า การดูแล รักษา เพื่อให้คง คุณค่าไว้และให้หมายรวมถึง การป้องกัน การรักษา การสงวน การปฏิสังขรณ์ และการบูรณะด้วย

ทวี ทองสว่าง และหศนีย์ ทองสว่าง, 2523 : 1 (4) การอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติด้วยวิธีการฉลาดเหมาะสม โดยใช้อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์และเกิดคุณค่ามาก ที่สุด รวมทั้งการปรับปรุงของเสียให้นำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

สุรภี ใจจริง อารยานนท์ , 2526 : 9 (5) การอนุรักษ์ หมายถึง การรักษาใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อมากที่สุด และใช้เป็นเวลานานที่สุด ทั้งนี้ต้องให้สูญเสีย ทรัพยากรธรรมชาติโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงกันด้วย

วัฒนธรรมเปอรานากัน

จากการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีนโดยเฉพาะในแถบภาคสมุทร猛烈-อินโดนีเซีย(Nusantara) ทำให้ก่อกำเนิดสายเลือดลูกผสม และมีการผสมพันธุ์ทางวัฒนธรรมจนเกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่มีอัตลักษณ์เรียกว่า เปอรานากัน(Peranakan) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า บ้าบ่า-ย่าหยา (Baba-Nyonya) ซึ่งเป็น คำที่ชุมชนชาวจีนเลือดผสมในมະกะกาเรียกตนเองว่า บ้าบ่า (Baba) เป็นคำที่มาเลียวีมมาจากภาษาเปอร์เซีย แปลว่า การให้เกียรติบรรพบุรุษ (พุเมรี อรรถรัตน์สตีร.2556. หน้า 91)

นอกจากนี้ยังมีชาติต่างชาติอื่นๆ ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ณ ภาคสมุทร猛烈-อินโดนีเซีย ทำให้ ก่อกำเนิดเปอรานากันที่มีสายเลือดลูกผสมระหว่างชนพื้นเมืองเดิมกับชาวต่างชาติมากmany ดังนั้นจึง สามารถแบ่งชาวเปอรานากันตามเชื้อชาติผสมได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวจีนเปอรานากัน (Peranakan Chinese) กลุ่มชาวอาหรับเปอรานากัน (Peranakan Arabs) กลุ่มชาวดัชต์เปอรานากัน(Peranakan Dutch) และกลุ่มชาวอินเดียเปอรานากัน (Peranakan Indians) แต่ด้วยกลุ่มชาวจีนเปอรานากันเป็นกลุ่ม ที่มีขนาดใหญ่และมีบทบาทสำคัญในสังคมทำให้คำว่า “เปอรานากัน” ถูกใช้อ้างถึงเฉพาะกลุ่มชาวจีนเปอร์ นานากันเท่านั้น(เล่มเดิม. หน้า 92)

ศักยภาพแห่งท่องเที่ยว (Potential attraction)

กรมพัฒนาชุมชน (2541) กล่าวไว้ว่าประเทศไทยเรามีการใช้คำที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมาเป็นเวลาช้านานแล้วโดยในระยะแรกๆ ใช้คำว่า “ไปเที่ยว” หมายถึงการเดินทางไปในที่ต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน คำว่า “ท่องเที่ยว” เริ่มมีการใช้มากขึ้นในปีพ.ศ.2479 และในปี พ.ศ.2480 คณะกรรมการได้พิจารณาความหมายของการ “ท่องเที่ยว” มีความหมายเชิงเที่ยวเตร่เหลวไหล ได้ ต่อมาในปีพ.ศ.2492 สมเด็จในกรมหมื่นราชอิป旁ศประพันธ์ จึงได้ประทานคำว่า “ทัศนารถ” ขึ้นมาใช้ ทำให้ความหมายของการ “ท่องเที่ยว” เริ่มมีความหมายกว้างขวางขึ้น เพื่อมีการโอนสานักงานส่งเสริม การท่องเที่ยวจากกระทรวงคมนาคมมาอยู่กรมโฆษณาการ คำว่า “ท่องเที่ยว” ก็จึงมีความหมายไม่ตรงกับ “ไปเที่ยว” หรือ “เที่ยว” หรือ “ทัศนารถ” แต่มีความหมายเป็นการเป็นงานจนเป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง ความหมายในเชิงการศึกษาที่นำมาใช้กันมาก คือ “ทัศนศึกษา” กล่าวโดยสรุป คำว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึงการเดินทางพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อหาความสนุกสนาน การประชุมสัมมนาเพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อธุรกิจตลอดจนการเยี่ยมเยือนญาติมิตร

เอกสารงานวิจัยด้านศักยภาพการท่องเที่ยว

ศิริวรรณ เต็มสุข(2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องศักยภาพของชุมชนท่องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นผลิตภัณฑ์ธุรกิจชุมชน พบร่วมโยบายและความช่วยเหลือของรัฐบาลไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนเลย ที่ผ่านมาโนยบายการท่องเที่ยวถูกกำหนดโดยชุมชนเอง กล่าวคือ การกำหนดการได้รับความช่วยเหลือร่วมมืออย่างดีจากสมาชิกชุมชนนั้น ส่งผลให้ชุมชนนั้นอยู่ในภาวะที่สามารถพึ่งตนเองได้เป็นอย่างดี ชุมชนมีความเข้มแข็ง รวมถึงการเจริญเติบโตของรายได้ภายในชุมชนควบคู่กันไปกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้สวยงามและยั่งยืนมากขึ้น

พรชัย ปริชาปัญญา (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสถานภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยช้างในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยโครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินสถานภาพ โดยรวมอุตสาหกรรมเลี้ยงช้างเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ป้าไม้ เศรษฐกิจ สภาพสังคมของบุคคล และชุมชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้ตลอดจนสถานภาพและสุขภาพของตัวช้างเอง

พนวรรณ อุยดีและคณะ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยโครงการวิจัยจัดทำขึ้น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในปัจจุบัน และเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วม ข้อสรุปสำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมต้องมีการจัดตั้งกลไกประสานงานที่เป็นทางการ ในรูปแบบของคณะกรรมการมีชุมชนเป็นหลักในการบริหารจัดการพร้อมทั้งมีหน่วยงานซึ่งน่าสนใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างจริงจังร่วมกันอยู่ในคณะกรรมการด้วยทั้งนี้มีบทบาท

ภาระหน้าที่ตามนโยบายขององค์กรเท่านั้น บทบาทของภาระหน้าที่ของกลไกต้องชัดเจน เพื่อเอื้อต่อการประสานงานความร่วมมือในการปฏิบัติงานมีการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการบริหารการจัดการด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวและมีการสร้างความเข้าใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน องค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องมีบทบาทภาระหน้าที่หลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

กนิษฐา อุ่ยถาวร และคณะ(2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณอุทยาแห่งชาติทุ่งแสงลวง สาขานองแม่น้ำจังหวัดเพชรบูรณ์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยโครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อมของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณอุทยาแห่งชาติทุ่งแสงลวง ซึ่งอยู่ภายในท้องถิ่นของตน และศึกษาถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในท้องถิ่น

วัชรินทร์ ศรีสัตบุตร และคณะ(2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านถ้ำหนองเบี้ย ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยโครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอวิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมีส่วนร่วมและเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติร่วมกัน วางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชน โดยการพึงพอใจและร่วมกันสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ข้อสรุปที่สำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมมีดังนี้

1. การปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกรักษาความสิ่งแวดล้อม
2. พระสงฆ์ ครู และชาวบ้านเห็นพ้องต้องกันว่าเยาวชนมีความสำคัญเพื่อให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและดำเนินงานบังเกิดผลในเชิงปฏิบัติอย่างแท้จริง ควรปลูกฝังจิตสำนึกรักษาความสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและดำเนินงานบังเกิดผลในเชิงปฏิบัติอย่างแท้จริง ครูเตรียมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อให้เยาวชนศึกษาเรียนรู้ถึงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่ท้องถิ่นมีอยู่และรู้จักพัฒนาการของชุมชน รวมทั้งสร้างโอกาสให้พระสงฆ์ชาวบ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู และนักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
3. การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ชาวบ้านเด่นร่องรอยและบ้านถ้ำหนองเบี้ยมีความตั้งใจที่จะใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน กระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาดุลยภาพของระบบนิเวศ รวมทั้งรักษาภัณฑ์ธรรมประเพณีอันเป็นต้นทุนที่ชุมชนมีอยู่ พร้อมทั้งนำเอาองค์ความรู้ใหม่เรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มาปรับใช้ให้

หมายความว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความต่อเนื่องกันและกัน ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่สุ่มเสี่ยง แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความต่อเนื่องกันและกัน

4. การพัฒนาบุคลากรเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นควรมีการพัฒนาศักยภาพชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้ทำหน้าที่เป็น “มัคคุเทศก์ท้องถิ่น” เพื่อร่วมรับการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบนิเวศอย่างลึกซึ้งและวัฒนธรรมชุมชนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และนำเดินป่าศึกษาธรรมชาติหรือให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระบบนิเวศหนึ่งแห่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

รุ่งรัตน์ ทองสกุล (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดภูเก็ต พัฒนาและรับรอง จากการศึกษาลักษณะการจัดการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ชุมชนชาวไทยถิ่นยังไม่มีระบบการจัดการ ในการนำเสนอเพื่อการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพราะวิถีชีวิต ประเพณีของชุมชนยังไม่มีระบบการจัดการที่ชัดเจนและดีเด่น พอสมควร ส่วนวัฒนธรรมท้องถิ่นแม้จะมีความโดดเด่นก็ไม่เป็นที่ต้องการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชุมชนชาวไทยเชื้อสายมีวิถีชีวิต ประเพณี ที่น่าสนใจ มีการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนแต่ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ส่วนวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่มีการนำเสนอเพื่อการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ชุมชนชาวไทยมุสลิมมีวิถีชีวิต ประเพณี ที่น่าสนใจ มีการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนแต่ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจนนัก ส่วนวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่มีการนำเสนอที่เป็นระบบชัดเจน ชุมชนชาวเมืองมีวิถีชีวิต ประเพณี ที่น่าสนใจ เพราะความที่เป็นชนกลุ่มน้อย แต่ไม่มีการจัดการเพื่อใช้ภาษาชาวเล จึงทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ยาก

การพัฒนา (Develop)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้ให้ความหมายของคำว่า พัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (planned change)

ยุวัฒน์ วุฒิเมธ ให้ความหมายของคำว่า พัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดขึ้น คือเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า

อมร รักษาสัตย์ และ ขัตติยา กรณสูตร ได้ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาว่าหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพ (qualitative changes) ส่วนการแปลงรูป (transformation) เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของตัวกระทำการ (environmental changes) ซึ่งนอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การคมนาคมของประเทศไทยเมื่อเริ่มแรกได้มีการใช้รถเที่ยมม้า และปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยใช้เครื่องจักรไอน้ำทำการดีไฟ และค่อย ๆ ปรับปรุงให้ดีขึ้น ๆ เรื่อยๆ การ

เปลี่ยนแปลงจากม้ามาเป็นรถไฟหรือเป็นรถยนต์ หรือเครื่องบิน จนเป็นจรวดก็ได้ นับได้ว่าเป็นการพัฒนา

ทิตยา สุวรรณชฎา ได้อธิบายการพัฒนา ไว้ว่า การพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการและได้กำหนดทิศทางและมุ่งที่จะควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วย สภาวะการพัฒนาเป็นสภาวะ sama chik ของสังคมได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนได้เต็มที่โดยไม่มีสภาวะครอบงำ เช่น ความบีบคั้นทางการเมือง ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความไม่สมบูรณ์ในอนาคต ทุกคนสามารถที่จะนำเส้นทางของตนออกมานี้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของไทยไม่สามารถจะใช้รถแทรกเตอร์แบบอเมริกาได้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ได้ประดิษฐ์ “ควายเหล็ก” ขึ้นมาใช้ในสภาพแวดล้อมของสังคมไทย

วิทยากร เชียงกุล กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสงบสุข ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับการได้รับปัจจัยทางวัฒนเพื่อสนับสนุนความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาทางด้านการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” เพื่อที่ให้เห็นว่าการพัฒนานี้ได้ขึ้นอยู่กับการเพิ่มปริมาณสินค้าหรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

10. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานต่างประเทศ จำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำแนกตามวัตถุประสงค์หลัก ของการเดินทาง ปี 2550.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. เมษายน 2529.
- กาญจนา ภาคสุวรรณ. ศิลปะกับชีวิต (2541:3-4). กรุงเทพฯ. วัฒนาพาณิช
- ทรรศนีย์ กัลยานมิตร. หน้า (227-234). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรุงเทพฯ : โอดี้ียนสโตร์.
- ทวี ทองสว่าง และทัศนีย์ ทองสว่าง. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรุงเทพฯ : โอดี้ียนสโตร์, 2523
- นิวัติ เรืองพาณิช. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- สุรภี โรจน์อารยานนท์. สภาวะแวดล้อมของเรา ตอน มลพิษสภาวะแวดล้อม. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- Peter Berger and Thomas Luckmann. 1967. *The Social Construction of*

Reality: A Treatise in . 2547. the Sociology of knowledge (New York: Anchor Book), p 173.

9. Cohen , J.M. and Uphoff , N.T. Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation. Rural Development Committee Center for International Studies , Cornell University , 1981.

10. Fornaroff , A Community involvement in Health System for Primary Health Care. Geneva : World Health Organization , 1980.

11. Koufman , H.F. Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities. Agricultural Experiment Station Bulletins. March , 1949.

12 Oakley , P. Approaches To Participation In Rural Development. Geneva : International Office, 1984.

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดลิธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

11.1 ในเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานระดับบุน เชน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถเอาข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเป็นแผนชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ เสนอรัฐบาล เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเป็น Hub ด้านการท่องเที่ยว

2) หน่วยงานระดับปฏิบัติการ เช่น ระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมในระดับล่าง ตลอดจนสามารถวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่น่าสนใจให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค/โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรับรองการท่องเที่ยว

3) หน่วยงานระดับองค์กรเอกชน เช่น สมาคมการท่องเที่ยว สมาคมการโรงแรม สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปวางแผนระยะยาว ระยะสั้น และแผนปฏิบัติการขององค์กรตนเองตลอดวางแผนสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชน ภาคเอกชนกับภาคธุรกิจ และกำหนดทิศทางในการทำงาน การขอความช่วยเหลือจากภาครัฐเพื่อเตรียมการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้

11.2 ในระดับการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ

1) หน่วยงานระดับปฏิบัติการ ต้องมีการพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ให้มีความหลากหลาย เพื่อให้มีความแตกต่าง โดยเด่น และมีอัตลักษณ์ของตนเองให้ชัดเจน ชุมชนและธุรกิจในท้องถิ่นก็ต้องปรับตัว เพื่อรับรองการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในประเทศไทยในอนาคต

2) สถาบันการศึกษา สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้มาจัดทำหลักสูตรพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรได้ในหลายสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาท่องเที่ยว สาขาวิชาระม สาขาวิชาภาษาศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจ เป็นต้น ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของแต่ละห้องถิน และยังสามารถจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรนอกสถานศึกษาในระดับต่างๆ ได้อีกหลากหลายหลักสูตร

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของหน่วยงานองค์กรท้องถิ่นในกลุ่มภูมิภาค สามารถกระทำได้ง่ายขึ้น การเชื่อมต่อเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกันและกัน โดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อสัมพันธ์จะมีความง่ายและสะดวกขึ้น

12. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีแบ่งออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 เมื่อการดำเนินการวิจัยผ่านไปได้ประมาณ ครึ่งปีบุปผาณแรก มีแผนดำเนินการดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การจัดทำข้อมูลเพื่อเตรียมการเผยแพร่

1.1 รวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรมเปอรานากันที่ปรากฏเป็นหลักฐานในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

1.2 จัดทำเอกสารข้อมูลเชิงหลักการ ซึ่งเนื้อหาในเอกสารจะเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด เพื่อที่จะเป็นคู่มือสำหรับเผยแพร่วัฒนธรรมเปอรานากันในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังและภูเก็ตในลำดับต่อไป

ช่วงที่ 2 เมื่อการดำเนินการวิจัยผ่านไปได้ครึ่งปีหลัง มีแผนดำเนินการดังนี้

กิจกรรมที่ 1 วิเคราะห์แนวทางในการอนุรักษ์ที่เหมาะสมในการเผยแพร่วัฒนธรรมเปอรานากันในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

กิจกรรมที่ 2 จัดประชุม/สัมมนาร่วม 3 ฝ่าย ทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

1 คณะกรรมการวิจัยในโครงการ

2 ชุมชน/ห้องถินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3 สถานศึกษาเครือข่าย

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้ในอนาคต

1) ชุมชน/ห้องถินและหน่วยงานในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถินมีความตื่นตัวในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

2) เกิดความร่วมมือกันระหว่างนักวิจัยในโครงการ สถานศึกษาเครือข่าย และชุมชน/ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับโอกาสทางการตลาดในอนาคต

ช่วงที่ 3 เมืองนวัตกรรมสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงปรัชญา

กิจกรรมที่ 1 วางแผนการเผยแพร่

กิจกรรมที่ 2 จัดทำรายงานนวัตกรรมบับสมบูรณ์

13. วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์เอกสารควบคู่กับการศึกษาโดยการสำรวจด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณและรายกรณีตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็น การวิจัย และนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เสนอผลการวิจัย ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

13.1 สถานที่ทำการเก็บข้อมูล ได้แก่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด คือ ระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

13.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนเชิงปริมาณจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมเปอรานากันในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต และเสนอแนวทางความเหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากัน เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต โดยใช้วิธีและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และออกแบบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล รวมทั้งออกแบบแบบสอบถาม มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกในการซักถามและเครื่องบันทึกเสียงเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 แบบ 3 กลุ่มตัวอย่าง

แบบที่ 1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มบุคลากรภาครัฐและเอกชนกำหนดเป็นบริษัททัวร์ จำนวน 30 บริษัท

ทัวร์ โดยแยกเป็นจังหวัดละ 15 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรภาครัฐกำหนดเป็นองค์กรในท้องถิน จำนวน 20 คน โดยกำหนดจังหวัดละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ การสนทนากลุ่มเพื่อศึกษา SWOT ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอรานากัน

แบบที่ 2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มตัวอย่างชาวเปอรานากันในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต จำนวน 10 คน โดยได้รับคำแนะนำจากภาครัฐในพื้นที่ทั้งสองจังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาวัฒนธรรมเปอรานากัน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยมี 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน และนักท่องเที่ยว

2.1 ประชาชนในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane, 1973 อ้างถึง ธีรุณี เอกภัคกุล.2543 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดตรังและภูเก็ต

จังหวัด	จำนวน ประชากร	แหล่งที่มาของข้อมูล	ขนาดประชากรที่ ใช้สำหรับกลุ่ม ตัวอย่าง	ค่าความคลาด เคลื่อน
ตรัง	638,746 คน	กรรมการปักครอง	400 กลุ่มตัวอย่าง	
ภูเก็ต	378,364 คน	กระทรวงมหาดไทย ปีพ.ศ.2557		±5%

2.2 นักท่องเที่ยวในจังหวัดตรังและภูเก็ต กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรใช้สูตรของ

W.G.cochran

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม

กำหนดที่ 30% หรือ 0.30

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ

กำหนดที่ Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่น 95%) >> Z = 1.96

d คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

กำหนดที่ ระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ที่จังหวัดละ 350 คน

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และแนวคิดจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดข้างต้น

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษา เป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจและนำไปสู่แนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการศึกษาในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงการใช้หลักสถิติต่างๆ ในการประมาณการหรือการคาดคะเนจากข้อมูลที่ได้ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และนำไปสรุปผลของการวิจัยในลำดับต่อไป

14. ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

14.1 ระยะเวลาทำการวิจัย

14.2 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

การบริหารและแผนการดำเนินการ

กิจกรรม / ขั้นตอน	2559 – 2560			
	ไตร มาสที่ 1	ไตร มาสที่ 2	ไตร มาสที่ 3	ไตร มาสที่ 4
1. ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลขั้นต้น	↔			
2. ตรวจสอบวัฒนธรรมเปอรานากันในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ผ่านอันดามัน	↔	→		
3. ศึกษาข้อมูลด้านการอนุรักษ์ของแต่ละพื้นที่	↔	→		

กิจกรรม / ขั้นตอน	2559 – 2560			
	ไตร มาสที่ 1	ไตร มาสที่ 2	ไตร มาสที่ 3	ไตร มาสที่ 4
4. ศึกษาความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว	↔↔			
5. เก็บข้อมูลจากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง		↔↔		
6. เก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่		↔↔		
7. ระดมความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่			↔↔	
8. วิเคราะห์ข้อมูลและหาบทสรุปในการวิจัย			↔↔	
9. สรุปผลและจัดทำлемฉับสมบูรณ์			↔↔	

15. ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย

15.1 ที่มีอยู่แล้ว

ครุภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

15.2 ที่ต้องการเพิ่มเติม

1. วัสดุสำนักงาน
2. ค่าถ่ายเอกสาร
3. ตัลابหมึกพринซ์เลเซอร์
4. เครื่องบันทึกเสียง

16. งบประมาณของโครงการวิจัย

รายการ	งบประมาณ
1. งบบุคลากร	
2. งบดำเนินงาน	
2.1 ค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ	
ค่าตอบแทน	30,000
- ค่าตอบแทนนักวิจัย	30,000
ค่าจ้างเหมา	222,500
-ค่าจ้างเหมารถ (รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) อัตรา 2,500 บาท/วันx 30 วัน	75,000
-ค่าจ้างเหมาเรือ(รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) อัตรา 2,500 บาท/วันx 25 วัน	62,500
-ค่าจ้างเหมาจัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม 750 ชุดๆ ละ 50 บาท	37,500

รายการ	งบประมาณ
-ค่าจ้างเหมาบันทึกข้อมูลตามแบบสอบถาม 750 ชุดๆ ละ 50 บาท	37,500
-ค่าจ้างเหมาพิมพ์แนวคำถามและพิมพ์สรุปผล	5,000
-ค่าจ้างเหมาพิมพ์แบบสอบถามและรายงานการวิจัย	5,000
ค่าวัสดุ	17,500
- วัสดุคอมพิวเตอร์ เช่น หนังสือพิมพ์ ซีดี กระดาษ และอุปกรณ์ต่อเชื่อม	17,000
- ค่าถ่ายเอกสาร	5,000
2.2 ค่าสาธารณูปโภค	30,000
-สมทบมหาวิทยาลัย (10%)	30,000
รวม	300,000

***หมายเหตุ ขอเบิกจ่ายถ้าเฉลี่ยทุกรายการระหว่างหมวด

17. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

- 17.1 สามารถพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการเพิ่มมูลค่าทางด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- 17.2 สามารถพัฒนาให้ชุมชนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
- 17.3 สร้างความพร้อมสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับ AEC ของชุมชน
- 17.4 นำผลที่ได้ไปขยายผลและปรับใช้กับพื้นที่อื่นๆ

18. คำชี้แจงอื่น ๆ (ถ้ามี)

จากการที่ได้ศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในจังหวัดตรังและภูเก็ต พบว่าการท่องเที่ยวที่สองพื้นที่นั้น มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติมากกว่าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทั้งที่วัฒนธรรมของทั้งสองจังหวัด นั้นมีความคงทนและมีการผสมผสานทั้งวัฒนธรรมของบุคลิคและชาวจีนได้อย่างลงตัว เพียงแต่ยังขาดการสนับสนุนที่ดีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนได้รู้จักอย่างเพียงพอ แม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์บ้างแต่ก็ไม่มากมายนัก นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ได้เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่เดินทางมาเพื่อสัมผัสถึงวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมต่างๆ อาหารการกิน ภาษา ศาสนา เป็นต้น ทำให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย

นอกจากนี้ วัฒนธรรมเปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมที่ปราศจากอยู่ในพื้นที่ของมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์อย่างชัดเจน แต่ในประเทศไทยยังไม่เป็นที่นิยมมากมายนัก หากได้มีการทำวิจัยอย่างจริงจัง และเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรมเปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน ภาษา สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมต่างๆ ออกสู่สาธารณะ อาจทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวบ้าง

พื้นที่ทั้งสองจังหวัดเพิ่มมากขึ้น และอาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อมาเยี่ยมชมวัฒนธรรมเปอร์านากันโดยเฉพาะก็เป็นได้ ทั้งนี้การอนุรักษ์วัฒนธรรมเปอร์านากันก็เป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตระหง่านและภูเก็ตได้เป็นอย่างดี และยังรักษาวัฒนธรรมเปอร์านากันไว้ได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

ผู้เขียน

(นางพ้าพีไล ทรีสินโภ加)
หัวหน้าโครงการวิจัย
วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

ส่วน ค : ประวัติคณบัญชี

ประวัติหัวหน้าโครงการผู้วิจัย

1. ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย)	นางฟ้าพิไล ทวีสินเสภา
ชื่อ - สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Mrs. Fapilai Thaweesinsopha
2. เลขบัตรประจำตัวประชาชน	3 9204 00282 94 8
3. ตำแหน่งปัจจุบัน	พนักงานมหาวิทยาลัย (อาจารย์)
4. หน่วยงานและที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวกพร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรศัพท์ และ E-mail	สาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง เลขที่ 179 หมู่ 3 ต.ไม่ฝ่าด อ.สีแกะ จ.ตรัง 92150 โทรศัพท์ 075-274160-1 โทรศัพท์ 075-274161 E-mail tsky888@hotmail.com , fapilai.t@rmutsv.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ การศึกษา	ระดับ การศึกษา	อักษรย่อ	วิชาเอก	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2541	ปริญญาตรี	ศศ.บ	ประวัติศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ไทย
2548	ปริญญาโท	ศศ.ม	ประวัติศาสตร์เชิง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ โรม ประสานมิตร	ไทย

6. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว งานด้านการท่องเที่ยว งานทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ประสบการณ์

- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มทร.ศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พ.ศ.2554-2558
- หัวหน้าสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พ.ศ.2552-2556
- หัวหน้าแผนกวิชาหกิจและการฝึกงาน ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พ.ศ.2550-2552
- อาจารย์พิเศษสอนการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง พ.ศ.2550
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พ.ศ.2549 ถึงปัจจุบัน

ประวัติผู้วิจัยร่วมโครงการ

1. ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย) นายกิตติศักดิ์ ทวีสิน索ภา
ชื่อ - สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Kittisak Thaweesinsopha
2. เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3 9299 00089 48 7
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวกพร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรศัพท์ และ E-mail
สาขาเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรี
วิชัย วิทยาเขตตรัง เลขที่ 179 หมู่ 3 ต.ไม้ฝ่าด อ.สีแก จ.ตรัง 92150
โทรศัพท์ 075-204060-1
โทรศัพท์ 075-204061
E-mail kittisak936@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ การศึกษา	ระดับ การศึกษา	อักษร ย่อ	วิชาเอก	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2544	ปริญญาตรี	วศ.บ	วิศวกรรมเครื่องกล	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	ไทย
2549	ปริญญาโท	วศ.ม	วิศวกรรมเครื่องกล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	ไทย

6. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การประเมินผล งานทางด้านวิศวกรรมเครื่องกล เทคนิคการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ประสบการณ์

- อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยี มทร.ศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง